

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-617

5.7.2024

If Skadeforsikring NUF

Ulykke

Alpint – hopp og fall – plutselig og uforutsett ytre begivenhet – ulykkesbegrepet.

Forsikrede ble skadet ved hopping og fall under slalåmkjøring. I etterkant ble hun diagnostisert med post-commotio syndrom, kronisk hjernerystelse, kronisk nakkesleng og depresjon. Spørsmål om forsikrede var utsatt for "et ulykkestilfelle" etter vilkårene. Etter en konkret vurdering bemerket nemnda at forsikrede foretok et villet dobbelthopp, som hun feilberegnet og ble påført en skade. Nemnda bemerket videre at fallskaden etter et frivillig hopp ikke kunne anses som en ulykke i vilkårenes forstand. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede skadet seg da hun hoppet og falt under slalåmkjøring 15.12.21.

Forsikrede sendte skademelding til foretaket 23.11.22, hvor det ble opplyst følgende om hendelsen og skaden:

På et alpinhopp i bakken ved (...) alpinsenter (...) Det var et dobbelt skihopp, jeg klarte ikke å hoppe fra det ene over til det andre, men istedet falt med stor fart inn i det andre skihoppet. Jeg hadde hjelm på, "facepalmet" med hodet i stor fart inn i bakken, fikk stor nakkesleng, slo venstre side av brystkassen, slo ansikt, kjeve, tenner. Jeg besvimte trolig noen minutter (ingen vitner).

(...)

Jeg har blitt diagnosert med post commotio syndrome, kronisk hjernerystelse, kronisk nakkesleng/wipflash. Depresjon grunnet invaliderende sykdom.

Forsikrede opplyste også i skademeldingen om at hun hadde vært hos "både lege og tannlege" etter hendelsen. Det er ikke lagt frem kopi av journaler fra noen av disse. Foretaket har ikke bestridt skadens omfang.

Foretaket kontaktet forsikrede per telefon 25.11.22 og har notert at følgende ble opplyst om hendelsen:

Hun var optimistisk på ene hoppe, var et dobbel hopp - to hopp etter hverandre, klarte ikke å komme seg over ene hoppet og landet rett i andre hoppet med ansiktet. Feilberegnet hoppet. Var ikke såne store hopp. Sto på slalåm, tok litt risiko utover det hun pleier. De hadde triksekonkurranse. (...)

Foretaket avsto dekning på telefon og per brev samme dag, med henvisning til at hendelsen ikke oppfylte vilkårene til en ulykkesskade.

Forsikrede klaget på avslaget 27.10.23 og presiserte "Det jeg ønsker vurdert er retten til å få dekket behandling".

Foretakets kundeombud opprettholdt avslaget 8.11.23.

Forsikrede klaget saken inn til Finansklagenemnda 14.12.23 og opplyste i klagen at hun "muligens har feil informert i den første fasen av saken" og at dette skyldtes hjernerystelse på tidspunktet. Videre opplyste forsikrede om hendelsen at:

(...) Jeg hoppet på et av de vanlige ferdigbyggede mindre hoppene og falt dessverre. Jeg slo brystet og fikk sleng i nakken da hodet traff bakken. (...) Feilberegnet da jeg skulle hoppe-dette er selvsagt riktig for ellers ville ikke fallet ha skjedd. Men årsaken for denne feilberegningen vet jeg ikke. Jeg var ikke del av en triksekonkurranse, slik det sies i avslaget. Dette var heller ikke en ulykkesskade som følge av deltakelse i sport, idrett og ekspedisjoner, som jeg mottar lønn eller sponsormidler for. At jeg rant ned bakken og kjørte mot hoppet var en handling som ble utført med viten og vilje. At skiene ikke fulgte med opp over hoppkanten var ikke noe som var planlagt. (...)

Forsikrede oversendte også bilder hentet fra Google, for å belyse skadestedet samt hendelsesforløpet.

Under "forsikringsvilkår" fremgår følgende fra vilkår 1.9.

Med ulykkesskade forstås fysisk skade på person forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet, "et ulykkestilfelle", som inntreffer i forsikringstiden.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hun ble utsatt for en ulykkesskade 15.12.21 ved at hun hoppet på et vanlig, mindre hopp og falt. Forsikrede erkjenner å ha feilberegnet da hun skulle hoppe, men ikke at hoppet var en del av en triksekonkurranse. Forsikrede er heller ikke profesjonell utøver, men en normalt god slalåmkjører. Nemndsavgjørelsene som foretaket har vist til i sitt avslag, 2015-399 og 2015-438, er ikke relevante da de omhandler hhv. alpiskonkurranse og større hopp ("bigjump"). Nemndsavgjørelsene 2017-659 og 2010-043 passer bedre til saken.

Foretaket har i det vesentlige anført at skaden ikke er dekningsmessig etter vilkårs pkt. 1.9, som krever at man har vært utsatt for en ulykkesskade. Det er ikke noe i den ytre situasjonen som har utviklet seg på en uventet måte, da årsaken var feilberegning av hoppet. Det avgjørende for vurderingen er ikke fallet, men at forsikrede med viten og vilje har utsatt seg for en kalkulert risiko utover det vanlige ved å foreta et hopp på ski. En risiko forsikrede var klar over at kan føre til skade. Foretaket har også lagt vekt på at forsikrede var med i en triksekonkurranse.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om utgifter til behandling under ulykkesforsikring og reiser spørsmål forsikrede var utsatt for "et ulykkestilfelle" på slalåm 15.12.21, jf. vilkårenes pkt. 1.9.

Hvilke hendelser som gir rett til utbetaling under en forsikring, er avhengig av den avtale som er inngått mellom forsikringstakeren og foretaket, med andre ord vilkårene. Det er videre sikker rett at kravstiller, her forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt, jf. 2020-186. Det betyr at forsikrede må sannsynliggjøre at vilkårene for utbetaling er oppfylt.

I vilkårenes pkt. 4.1 og 4.2 fremkommer at forsikringen omfatter nødvendige og dokumenterte utgifter til medisinske utgifter grunnet ulykkesskade. Hva som anses som ulykkesskade er definert i forsikringsvilkårene pkt. 1.9:

Med ulykkesskade forstås fysisk skade på person forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet, "et ulykkestilfelle", som inntreffer i forsikringstiden.

For at forsikredes skade skal være dekningsmessig etter vilkårene, må den altså være forårsaket av en "plutselig og uforutsett ytre begivenhet", altså et "ulykkestilfelle".

Slik saken er opplyst for nemnda, foreligger det en viss uenighet om hendelsesforløpet. I tråd med de tidsnære bevisene i saken, legger nemnda til grunn at forsikrede deltok i en uformell og spontan triksekonkurranse mellom venner fra en folkehøyskole. Bevisvurdering er i tråd med de retningslinjene som er oppstilt av Høyesterett, om at tidsnære opplysninger tillegges mest bevismessig vekt, jf. HR-2018-2344-A. Videre legger nemnda til grunn at forsikredes forklaring om at hun skulle foreta et dobbelt skihopp under triksekonkurransen, og at hun tok litt risiko utover det hun pleier og feilberegnet hoppet, slik at hun falt inn i det andre hoppet. Spørsmålet i saken er

derfor om et slikt villet, dobbelt skihopp på slalåm, med påfølgende fall, kan regnes som en "plutselig og uforutsett ytre begivenhet".

Når en skadehendelse har inntruffet i forbindelse med idrettsutøvelse, anses den såkalte fotballspillerdommen, Rt-2006-1642, veiledende for forståelsen av ulykkesbegrepet. I dommen uttaler førstvoterende at:

Hva som må anses plutselig og uventet vil måtte bedømmes ut fra i hvilken sammenheng hendelsen finner sted. Mens det å skli, falle eller bli dyttet overende, i en rekke sammenhenger har vært ansett tilstrekkelig til å tilfredsstille lovens krav, vil slike hendelser klart nok ligge innenfor rammen for arbeidet til en profesjonell fotballspiller. Dette innebærer en form for relativisering av kravet til ulykkeshendelse. Den ordinære utførelse av arbeidet, herunder sammenstøt med motspillere, vil selv om de fører til skade, normalt ikke kunne anses som yrkesskade. Spørsmålet er hvor vesentlig avviket fra det ordinære må være for at en arbeidsulykke foreligger (...), jf. avsnitt 36.

Førstvoterende viste videre i avsnitt 38 til hvordan Trygderetten har oppsummert sin praksis om idrettsskade, hvor det legges vekt på:

hvilken risiko det er ved den skadeutløsende aktivitet, i hvilken grad aktiviteten inngår i den skadedes vanlige arbeidsoppgaver, hvilken kontroll vedkommende hadde med situasjonen, involvert hastighet og kraft, om vedkommende faller, og hva skadens art kan fortelle om hendelsesforløpet.

Etter førstvoterendes oppfatning er dette en "dekkende beskrivelse av de hovedelementer som normalt vil inngå ved avgjørelsen av om det foreligger en arbeidsulykke", jf. avsnitt 39. Uttalelsene gjelder arbeidsulykkesbegrepet, men må anses relevante også for fastleggelsen av ulykkesbegrepet i sin alminnelighet, se bl.a. 2024-73.

I dommen bygger Høyesterett på en form for aksept av risiko-betraktninger når førstvoterende uttaler at det skal skje en "relativisering av kravet til ulykkeshendelse", og at spørsmålet er "hvor vesentlig avviket fra det ordinære må være for at en arbeidsulykke foreligger" (avsnitt 36). Etter nemndas syn innebærer en slik relativisering at en i fastleggelsen av hvilket avvik som kreves, må ta hensyn til at det her er tale om hvordan ulykkesbegrepet skal forstås og anvendes når det tale om en voksen persons villedede hopp under alpinkjøring for fritidsformål. Liknende vurderingstema er tidligere oppstilt av nemnda i behandlingen av andre typer idrettsskader, se bl.a. 2024-53.

Når det gjelder risikoen ved utøvelse av alpinsport, har Høyesterett bl.a. uttalt at "[s]kadepoteniale knytter seg i første rekke til utøvernes egen atferd, og det må kreves at de utviser en høy grad av aktsomhet", jf. Rt-2000-1991 på s. 1994.

Av interesse for forståelsen av hvilken risiko skadelidte selv må sies å ha akseptert skal, er også Høyesteretts uttalelser i Alpinbakke II, jf. Rt-2000-1221, hvor førstvoterende uttaler at "Den ankende part har pekt på at utøvere som kjører utenfor preparert område, aksepterer en risiko. Jeg er ikke uenig i at skiløping utenfor alpinanlegg som hovedregel skjer på eget ansvar", se s. 1226.

Etter nemndas syn, må et villet dobbelthopp på slalåm som hovedregel skje på eget ansvar. Det vil si at ikke enhver skade som oppstår ved fall som følge av forsikredes forkjære kroppsbevegelse eller egen feilberegning i hoppsituasjonen, kan anses som en ulykkeskade i vilkårenes forstand. Riktignok kan det etter omstendighetene tenkes tilfeller hvor det ikke er samsvar mellom risikoen som har realisert seg og den risikoen som et villet dobbelt skihopp normalt medfører. Slik saken er opplyst for nemnda, er det ikke opplyst om noe unormalt med traséen eller hoppene, som forsikrede ikke var kjent med før hun foretok hoppet. Det er altså ikke en annen type risiko som har materialisert seg enn den som følger med det villedede dobbelthoppet. I teorien er det lagt til grunn at særlig stor personskade og død typisk vil fremstå som en ekstraordinær og upåregnelig risiko for skadelidte, se Wilhelmsen/Hagland kapittel 21 og Hagstrøm/Stenvik pkt. 11.6. Slik saken

er opplyst for nemnda, er det altså heller ikke tale om et skadeomfang som gjør at risikovurderingen blir annerledes.

I den foreliggende sak foretok forsikrede et villet dobbelthopp, som hun feilberegnet og som medførte at hun falt og fikk en skade. I tråd med tidligere nemndspraksis, finner nemnda at fallskaden etter et frivillig hopp ikke kan anses som en ulykke i vilkårenes forstand, se også blant andre 2019-904, 2020-533, 2021-241, 2021-279 og 2023-200.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Bodil Kristoffersen (forbrukerrepresentant).